

ראיון עם סוסים

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים ז', עמ' 26-29

תרגום: אורי אורלב

קוראי הנכבדים!

אם לא שמעתם עדן שעתונאי מראין סוסים, אין זה מוכיח דבר. אחד הקולגות שלי, אמריקאי, ראין פעם נעל קרועה של אישיות מסיקת ואף אחד לא חשב לו זאת לרעה, ואיש לא השתאה. יש להבין אחת ולתמיד, שכל יום מתרחשים דברים שאין שום דרך להבינם, וגם לא פדאי לתהות יותר מדי על קנקנם.

ראשית, הסוסים שעמם היה לי הכבוד לשוחח אינם סתם סוסים, כפי שיכול היה לחשב מישהו שאינו מבין ענין. כל אחד מהם יכול לפרט את שושלתו בקלות שלושה דורות לאחור לפחות, במה שיתקשו לא מעטים מבני האדם, אפילו מבין העשירים שביניהם. והרי תמיד דם הוא דם, אפילו אצל סוסים.

יתר על כן: הסוסים, שעמם היה לי הכבוד לשוחח, יש להם מחנכים, בדרך כלל אנגלים מלדה, ביניהם פדגוגים דגולים, שעשה שאנו, האנשים הרגילים, יכולים להעלות בקשי מנבכי זכרונות הילדות שלנו איזו מחנכת גרמניה או צרפתיה.

הלאה: הסוסים הללו מתחנכים ללא הפוגה עם בני האצלה, סלתה ושמנה של החברה; חברתם אינה אף ורק נספלת מכרח הנסבות, אלא בדיוק להפך, חברתם מהנה מסרה למאמצים רבים. ובכך נבדלים הסוסים, למשל, מבנותיהם של בנקאים עשירים, המנסים להשיא לבני שושלות נכבדות.

האם סבורים אתם ששתיית יין, שמפניה וכדומה איננה סבה להתניח לסוסים פאלה פראויים לראיונות עתונאים?

דבר אחר – אם הייתי פונה לסוס של כרפדה עירונית, מה כבר יכול היה לדעת סוס טפש שכזה, על מה הוא יכול לחשב, ומה כבר תוכל להיות השקפת עולמו של פריה (עבד נרצע) כזה? סוס כרפדה יודע שוט, ארנה, יודע את אדונו, את ריחות הרחוב, פוחד ממכוניות – וזה הכל. אף סוס מטפח, בעל שם, סוס מחנך – אחד כזה הוא בעל מחשבות רציניות ויכול להעניק עצות והערות מועילות.

הנה כל מה שנראה כל כך מוזר הופך בו רגע ברור כשמש, נכון כנכון היום...

אינני מכחיש, כמובן, שניאלצתי להתגבר על קשיים רבים, שהרי לראין סוסים איננו דבר קל ופשוט. קשי ראשון בצורת הפניה:

"אדוני הסוס" – קצת יותר מדי אישי.

"כבוד אדון הסוס" או משהו עוד יותר גבוה – עם פניה כזאת היהירות האנושית אינה מסגלת להשלים, אם כי אין לה על מה לסמוך.

היו לי עוד קשיים רבים אחרים, אך אפסח עליהם כדי לא לעיף את הקורא ואגש ישר לענין.

תחלה פניתי אל רס-המעלה שבין הסוסים. אביו – שלושה פרסים גדולים – שבר את מפרקתו במרוצים הבינלאומיים בלוצרן, אמו – שני פרסים ראשונים, ופרסים קטנים לאין ספר – גם היא נפלה על המשמר, כמוה פאבותיה ואבות אבותיה.

הבהרתי לו מהו המידע שאני מענין בו.

– ראשית – אמר – אני מבקש להשתמש בצורה דיסקרטית בדברים שאמר. כמו כן, בלי שמות בבקשה. אתה עלול לגרם לי אינעימויות רציניות,

All right? (בסדר?)

ישראל קורצ'ק אינשטיטוט
إسرائيل تقرا كورتشاك

– אני מבטיח דיסקרטיות, אדוני הסוס.

– בהחלט אפשר לציג זאת לזכותך, אדוני, שבמקום השיחות ליד השלחן הירק פנית למשהו מעורר ענין. Go ahead (קדימה).

– קדם כל, הייתי רוצה לדעת מה חלקכם, אתם סוסי המרוץ, בשפור גזע הסוסים בכללותו?

הסוס חיך חיך סרקסטי.

– That is the question! ...! (זאת השאלה...!) תוציא לך, אדוני, מהראש שמישהו מאתנו יקח על עצמו תפקיד של רפורמטור, פעיל חברתי או השד יודע למה עוד אתם מתכננים. מה שאתם רואים כמטרת קיומנו, כחובה המוטלת עלינו – זהו האסון הנורא ביותר שלנו, שעטנו מכאיב. אדוני, אני ממש נדהם שאתם, בני האדם, אמנם אתם אספסופי (סליחה), יכולים להיות כל כך חסרי תבונה! Goddam! (לעזאזל!) אני וסוס חריש, אני וסוס פרפרה. הא! הא! הא!

רגליו הדקות רעדו בעצבנות, נחיריו התרחבו והתפוצו, נפרת היתה מתיחות רבה בזרבוביתו.

– אדון סוס – אמרתי בנימה ידידותית – לא היתה לי כל פגנה להרגיזך או להעליבך. אבל באמת, כל כך הרבה נכתב על הדברים האלה...

– נכתב... נכתב... – קטע את דברי נסער עוד יותר, – מי כתב? עמך כתבו, אספסופי! שהבן שלי ימשיך משדך? שהבן שלי יסיע יהודים באומניבוס (מרפבה)? בני יזכה, כמוני, בפרסים הראשונים, יופיע בבירות העולם, יהנה מהחיים כל פלו, במלוא חושיו. ואחר כך, ביום! ותקל במשהו, ישבר את מפרקתו והמחסל יקצר את יסוריו. Much ado about nothing (הרבה מהומה על לא מאומה) ... אבל לא תחת שוט של כפרי, לא בעבודה.

– אדון סוס, אני מבין את גאונתך השושלתית, אבל הרי...

– אדון עתונאי, החלף בבקשה את הנושא.

עמדתי חסר אונים. התבוננתי בדמותו הקלאסית של נציג השושלת המהוללת והבנתי לאט לאט שאמנם הצדק עמו.

– אדון סוס הנכבד – נסיתי לחדש את השיחה שנקטעה, – מה יחסך לבעית הטוטאלניזטור?

– אה, הביתן הזה ששם מהמרים עלינו... מה זה כבר יכול להזיק למישהו? בפרים, בלונדון, בכל הערים העשירות ראיתי אותו דבר. אה, ורשה היא, פנראה, עיר עשירה ומאשרת מאוד. קדם לכן הייתי אצל אדון אנגלי אחד. באמת שכאן טוב לי יותר. האצלה שלכם נעימה מאוד. אנתנו מבינים היטב זה את זה ומשלימים אלה את אלה. את זה אתה יכול אפילו לכתב. אינני יודע מה עוד צופן לי הגורל, בכל אופן, הרגעים שבילתי ביניכם הם הרגעים הנעימים בחיי.

– בהסתמך על התבטאויותיו הידידותיות האחרונות, החלטתי לחזר לשאלתי הראשונה.

– האם אתה סבור, אדון סוס, שאתם לא יכולים להיות גם מועילים ולא רק לשמש שעשוע רגעי לערב רב הזה שבו אתם, רבותי הסוסים, כל כך מזלזלים?

– על זרבוביתו הגזעית הצטיירה הפעת עצב עמוק.

– אולי היינו יכולים – אמר אחרי מחשבה – אך דורשים מאתנו אך ורק לשעשע. מה לעשות? ועודנו בין הסוסים דומה ליעודם של המוקיונים בין בני האדם. האם זריזותם של ללגנים מוקיונים משפרת את המין האנושי?

באותו רגע פרץ לארנה רכב מתנשם ומתנשף, תפס את הסוס באפסר והוציאו מהארנה.

פניתי אל סוסים אחרים, נציגים מהללים פחות של כת סוסי המרוץ, אך תשובותיהם היו זהות כמעט, ורק לא הצטינו בחן, בלהט ובכנות של הראשון...

פתאום פרצה צעקה גדולה בקרב ההמון.

ילאז קורצאק קורצאק
اسرائيل تقرا كورتشاك

– מה קרה? – קראתי בחרדה, כשלבתי מנבא לי רעות.

– סוס נהרג.

– רצתי למסלול המרוצים. צדקתי בתחושותי: זה הוא!

– התקרבותי. הוא הבחין בי, חיך בעצב:

– אתה רואה?

– ופעם שהתקרב אליו המחסל, סגן עוד פעם מבין שניו:

– All right. Much ado about nothing (בסדר. הרבה מהומה על לא מאומה).

* המחבר מסתייג מהשפה האנגלית שניצאה מפיו של הסוס, מאחר שאיננו בקי בה, ולא יוכל להיות אחראי על נכונות הפתיב בבוטויים שהשמעו בשעת הראיון (הערת המחבר).

